

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets president
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

18/4276-

26. oktober 2018

Spørsmål nr 188 til skriftlig besvarelse - Spørsmål om finansiering av de regionale odontologiske kompetansesentra

Jeg viser til brev av 19. oktober 2018 fra Stortingets president med følgende spørsmål fra representanten Kjersti Toppe:

"Kan statsråden informere Stortinget om finansiering av de regionale odontologiske kompetansesentra, utviklingen siden 2013, lønnsnivået på ansatte sammenliknet med tilsvarende stillinger på universitetet og hvor mye av midlene som brukes til forskning?"

Begrunnelse:

Ifølge mandat skal de regionale odontologiske kompetansesentra bidra til forskning og faglig utvikling i tannhelsetjenesten, men ikke drive forskning selv. Det er en kjent sak at kompetansesentra bruker lønn til å rekruttere fagpersoner fra en annen del av den offentlige tannhelsetjenesten, universitetsmiljøet og utdanningsinstitusjonene."

Svar:

Bakgrunn

Opprettelse av regionale odontologiske kompetansesentre er en oppfølging av Stortingets enstemmige vedtak i 1998. Oppgavene til sentrene skulle være spesialistvirksomhet basert på henvisninger, særskilt knyttet til pasienter med rettigheter etter tannhelsetjenesteloven, men også overfor øvrig befolkning i henhold til fylkeskommunenes befolkningsansvar etter tannhelsetjenesteloven § 1-1. Øvrige oppgaver skulle være praksisnær forskning, tjenesteforskning og epidemiologisk forskning. Videre skulle kompetansesentrene gi fagstøtte, råd og veiledning til de fylkeskommunale tannklinikker og til annet tannhelse-

/helsepersonell. Sentrene skulle også delta i praksisdelen av spesialistutdanning av tannleger, og drive etter- og videreutdanning av ansatte i den fylkeskommunale tannhelsetjenesten. Tilbud om etterutdanning og fagstøtte til personell i privat tannhelsetjeneste ble også ansett som aktuelt. Basert på utredning fra Statens helsetilsyn og høring av utredningens forslag ble de første bevilgninger til etablering av odontologiske kompetansesentre gitt i budsjettet for 2002. Formålet med kompetansesentrene er for øvrig behørig beskrevet i St.meld. nr. 35 (2006-2007) *Framtidas tannhelsetjenester*.. De er også omtalt i de årlige budsjetter til Helse- og omsorgsdepartementet under kapittel 770, post 70.

De regionale odontologiske kompetansesentre er også gitt en sentral rolle i fylkeskommunenes tannhelsetilbud til personer som har vært utsatt for tortur eller overgrep og/eller som har odontofobi. Dette tilbudet ble etablert i oppfølgingen av St.meld. nr. 35 (2006-2007) *Framtidas tannhelsetjenester*. Forskning og kunnskapsutvikling knyttet til disse persongruppene inngår i kompetansesentrenes samfunnsoppdrag.

Finansiering

Finansieringen av de regionale odontologiske kompetansesentre følger av ansvarsfordelingen mellom fylkeskommunene og staten:

- Fylkeskommunene finansierer odontologisk spesialistvirksomhet og etter- og videreutdanning av fylkeskommunens ansatte tannhelsepersonell. Dette følger av lovpålagte oppgaver ihht. tannhelsetjenesteloven.
- Helse- og omsorgsdepartementet gir tilskudd til forskning (areal, utstyr og personellressurser), og til praksisdelen av spesialistutdanning av tannleger (arealer, utstyr og veilederressurser). Dette er ikke lovpålagte oppgaver for fylkeskommunene.
- I tillegg gis det over departementets budsjett tilskudd til kunnskapsformidling, fagstøtte, råd og veiledning som sentrene tilbyr tannklinikkene i regionen. Dette tilsvarer tilskuddene til nasjonale og regionale kompetansesentre utenfor spesialisthelsetjenesten på andre fag- og tjenesteområder.

Det statlige tilskudd til forskning, fagstøtte mv. og spesialistutdanning av tannleger har vært følgende i perioden 2014-2018:

2014 – 51,5 mill. kroner

2015 – 78 mill. kroner

2016 – 94,4 mill.kroner (nye lokaler m/utstyr til 2 kompetansesentre)

2017 – 90,5 mill. kroner

2018 – 99,5 mill.kroner

De utbetalte midler for 2018 fordeler seg slik:

Forskning – om lag 50 mill.kroner

Fagstøtte – 10,5 mill. kroner

Husleie/utstyr mv. 39 mill. kroner. Disse midlene er knyttet til arealer og utstyr som benyttes til forskning, fagstøtte og spesialistutdanning av tannleger.

I tillegg er det i 2018 utbetalt 7,4 mill. kroner til spesialistutdanning av tannleger ved 2 kompetansesentre. I 2018 blir i tillegg om lag 55 mill. kroner tildelt de odontologiske læresteder ved universitetene i hhv. Bergen, Oslo og Tromsø over departementets budsjett (kapittel 770, post 70) til å dekke universitetenes utgifter til spesialistutdanning av tannleger.

Helse- og omsorgsdepartementet har ikke tilgang til beløpene for fylkeskommunenes finansiering av de lovpålagte oppgaver ved kompetansesentrene. Fylkeskommunene finansiere disse tjenestene dels gjennom frie inntekter (de lovpålagte oppgaver) og dels gjennom egenbetaling fra pasientene.

Lønnsnivåer

Stillinger på kompetansesentrene som er av tilsvarende karakter på universitetene gjelder i all hovedsak stillinger med forskningsoppgaver. For tannlegespesialister som utfører spesialistvirksomhet basert på henvisning er det tannlegespesialister i privat sektor som det er aktuelt å sammenlikne med. Som beskrevet over er spesialistvirksomheten ved kompetansesentrene i sin helhet finansiert av fylkeskommunene uten statlige tilskudd. Et unntak er delvis lønnstilskudd til et lite antall spesialister innen barnetannpleie (pedodonti). Departementet har ikke kunnskap om inntektsnivået til private tannlegespesialister. Det er imidlertid grunn til å anta at inntektsnivået er betydelig høyere sammenliknet med lønnsnivået til spesialister ansatt på kompetansesentre eller i fylkeskommunene forøvrig.

Departementet har innhentet opplysninger om lønnsnivået for ansatte i forskerstillinger på kompetansesentrene. Enkelte tannleger med dobbeltkompetanse (forsker- og spesialistutdanning) har kombinasjon av forskerstilling og klinisk virksomhet. Disse er i hovedsak lønnet på nivå som øvrige spesialister.

Når det gjelder ansatte på universitetene er opplysningene hentet fra Forskerforbundets lønnsstatistikk for statlig sektor, med tall per 31.12.2017 (Skriftserien * nr. 1/2018). Helsedirektoratet har utarbeidet en lønnsnorm som legges til grunn for tildeling av tilskuddsmidler til virksomheter på tannhelsefeltet. I de tilfeller ansatte på kompetansesentrene gis lønn som er høyere enn Helsedirektoratets lønnsnorm, dekkes det overskytende beløp av fylkeskommunen.

Det er stor variasjon i lønnsnivå innen de enkelte stillingskategorier. Dette har blant annet sammenheng med forskjeller i kompetanse og tidligere yrkeserfaring mv. I tabellen under gis det en oversikt over de opplysninger departementet har innhentet. Det tas forbehold om at det kan forekomme at enkelte har lønnsnivå ut over de beløp som er angitt. Dette gjelder både på kompetansesentrene og på universitetene.

Stillingskategori	Lønnsnivå kompetansesentrene	Lønnsnivå universitetene	Helsedirektoratets lønnsnorm
-------------------	------------------------------	--------------------------	------------------------------

Stipendiat	I hovedsak lønnsnorm til Helsedirektoratet	410 000 – 506 000	437 000 – 499 000
Postdoktor		480 000 – 595 000	
Forsker	710 000 – 850 000	465 000 – 810 000	706 000
Forsker - professorkompetent	810 000 – 865 000	690 000 – 890 000 (professor)	800 000 (professor)
Forskningsleder m/PhD	815 000 – 955 000	700 000 – 880 000	925 000

Ansatte i vitenskapelige stillinger kan inneha bistilling i annen virksomhet. En kartlegging departementet utførte i juni 2018 viser at om lag 40 pst. av spesialistene og forskere med Phd ved kompetansesentrene har kombinasjonsstilling. Hovedstillingen er enten på kompetansesenteret eller på et av universitetene. Enkelte har også kombinasjonsstilling med sykehus (fem sykehus), med andre kompetansesentre eller med privat sektor. Antall vitenskapelig ansatte på universitetene som har søkt seg over til et kompetansesenter, er færre enn 5. Enkelte av disse har bistilling på universitet.

Oppbyggingen av Helse- og omsorgsdepartementets tilskudd til universitetene i hhv Bergen og Oslo fra 2002 til spesialistutdanning av tannleger har gjort det mulig for disse lærestedene å øke antall Phd-kandidater og antall Postdoc-kandidater. Samarbeidet med Kunnskapsdepartementet om etablering av dobbeltkompetanseutdanning av tannleger har som mål å utdanne om lag 40 kandidater med slik utdanning. Dette skal bidra til å sikre nødvendig tilgang på søkere til stillinger både på universitetene, på de regionale odontologiske kompetansesentre, i den fylkeskommunale tannhelsetjenesten og på sykehus.

Oppbyggingen av forskningsaktiviteten ved de regionale odontologiske kompetansesentre utgjør en viktig del av Helse- og omsorgsdepartementets sektoransvar for forskning, og inngår i Forsknings- og innovasjonsstrategi på tannhelsefeltet (2017-2027) *Sammen om kunnskapsløft for oral helse*. Kompetansesentrene har et omfattende forskningssamarbeid med universitetene og med andre forskningsinstitusjoner, både i Norge og i andre land. Dette skal bidra til en bedre tannhelsetjeneste til beste for befolkningen i Norge, og spesielt til pasienter med særskilte behov.

Med hilsen

Bent Høie